

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:
főtcza, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben hához küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DIJ:
háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Méltóságos Mattyasovszky Tamás ur, Sárosmegye főispánjának székfoglaló beszéde.

Tekintetes megyei bizottsági közgyűlés! A midőn szent fogadalmamnak ünnepélyes letétele után — Sárosmegyének a multból származó dicsfényvel körülövedett főispáni székét ő felsége legkegyelmesebb urunk, királyunknak megtisztelő legmagasabb parancsára ezennel elfoglalom, oly érzés fogja el egész valómat, mint a milyen kétségtelenül erőt vesz azon katonán, ki a harcztéren legfőbb hadura által váratlanul és soronkívül az arcvonalból kiszólltatván, szeretett ezredének élére állittatik azon megtisztelő, de nehéz megbízással: hogy annak — a főhadparancs értelmében teendő — minden mozdulatait s miveletét folyton igazgatólag ellenőrizze s a nagy haditerével összhangzathat tartani igyekezzék; valamint mondom ezen ekként váratlanul megtisztelt vitéz, egyrészt legfőbb hadurának bizalma által a végtelenség fokozott tetterő kifejtésére lelkesítve s a lelki szemei előtt legott dicsfényben feltűnedező nagyhírű ezredparancsnok elődeinek utánzásra méltó példája által serkentve; másrészt az előtte álló arcvonalból feléje tekintő kedves bajtársainak előtte ismeretes tántoríthatlan hazafisága s vitézsége által buzditva, bizalomteljes elszántsággal s a legbecsületesebb jóakarattal fog hozzá szép, de nehéz feladatának megoldásához, épen úgy teszem én ezt e pillanatban a főispáni szék, de nehéz állásomnak elfoglalásával. — Az én lelki szemem előtt is feltűnedeznek — bár fájdalom

elérhetlen magasságban a nagy Andrássy, a felejthetlen Szinyey, a kitünő műveltségű Csáky személyeiben a dicsfényvel övedett utánzásra serkentő előpéldák — s én is hártalan bizalommal tekintek az önök fényes gyülekezetében előttem álló annyi hazafiai érdemekben megőszült s minden körülmények között önfeláldozólag tanusított erős kötelességérzetű s bölcseségű veteránra, annyi csillogó tehetségű, méltán tett- és dicsszomjas és előre törő fiatal erőre, s a már igen nehéz időkben is kitünő képességű s tetterőjének bizonyult köztisztelet és szeretetnek örvendő, oldalam mellett ülő derék megyei alispánnak érdekes s idomos vezetése alatt álló, ország-szerte méltán jó hírnek örvendő, buzgóság, tetterő s megbízhatóság tekintetében kifogástalan derék tisztikara azon kéréssel: hogy engem mindig csak a közjó biztosítása s előmozdítására irányzandó, soha nem lankadandó törekvéseimben nélkülözhetlen bizalmuk s hathatós támogatásukban részesíteni sziveskedjenek.

Tekintetes közgyűlés! A politika általában, valamint az állami és helyhatósági közigazgatási jogok s különösen a két utóbbinak egymással kiegyeztetése és összhangzathozatalára vonatkozó elvek s nézetek — mint a nagyhírű államtudós Stein Lőrincz bár évtizedek előtt, de fájdalom még most is alkalmazhatólag, megírta: már természetnél fogva folytonos forrongásnak lévén kitéve, ezek szilárd megállapodásra juthatásának ideje előre beláthatlan — a miből önkényt következik, hogy a politika és közigazgatási természetű intézkedésre hivatott

alkotmányos testületek kebelében gyakran a legélesebb nézeteltérések sőt elvi ellentétek is felmerülnek — mi kétségtelenül nagy mérvben nehezíti az ily testületek tanácskozásainak vezetését.

Nem azért említem ezeket uraim, mintha netalán e helyütt politikai, vagy közigazgatási elvek feletti vitát előidézni, vagy csak ezekre nézve vallott elveimet s egyéni nézeteimet jelezni is alkalomszerűnek tartanám — távol van tőlem e gondolat! hanem említem kizárólag azért, hogy ezek kapcsán kifejezést adhassak azon határozott meggyőződésnek, mely szerint alkotmányos szabadságot az eltérő nézetek iránti tolerancia, a legfélékenyebben megőrzött tanácskozási rend, s ennek határai között teljes szólásszabadság nélkül részemről elképzelni egyáltalában nem tudok, s ebből kifolyólag önöket ezuttal biztosíthatom, hogy elnöki tisztetem teljesítése közben ezen elvemtől soha semmi szín alatt el nem térendek.

A megyei közigazgatás ellenőrzése körüli jogaim s kötelességeimre nézve örömmel adok e helyütt azon — derék megyei tisztikarunknak előttem ismeretes s általánosan elismert buzgósága s megbízhatóságába vetett erős hitemnek kifejezést, hogy a különben netalán mégis előfordulható szükség esetében részemről kérelmelhetlenül alkalmazandó részrehajlatlan szigor kifejtésére okot soha sem találandók.

És most uraim! miután a fennebbieken röviden megérintettem az elfoglalt főispáni állásomhoz kötött jogok s kötelességekre vonatkozólag vallott egyéni felfogásom s néze-

TÁRCZA.

A légátus.

(Karácsonyi tárcza.)

Irhattam volna jelen tárcza-cikkem címével azt is: „az ünnepi követ“, — de a kedves olvasó épen annyit értett volna a magyar kifejezésből, mint a magyarizált „légátus“-ból, így jobbnak láttam az ünnepi követet azon cím és név alatt bemutatni, a mint a magyar kalvinista köznép nevezi. A „régijó idők“-ben, midőn csaknem mindenütt ki volt zárva a nemzeti nyelv, s latinul áldoztak Magyarországon oltárain: a köznép ajkán is sok deák szó fordult meg, napjainkban azonban már nagyon kevés ezeknek a száma, ezen kevesek közé tartozik a „légátus“ szó is, mely mindenestre a legnépszerűbb latin szó volt, melyet a nép ismert és használt. Miután e vidéken a légátus szó azon jelentése, melyben azt a „vastagnyaku“ hitfelekezet köznepe használja, a többség előtt ismeretlen: czélszerűnek látom e szó fogalmát röviden kifejteni.

Szokásban van ugyanis a kálvinista iskolákban az, hogy a tanulók, nem csupán a teológusok, de a felsőbb osztályú gimnazisták is, ünnepek alkalmával elmennek egyes falukba vagy városokba papolni, s ezért az illető gyülekezet tagjai tehetőségük mért pénzüsszeggel jutalmazzák meg a papoló deákat, — az ilyen pénzért papoló deákat nevezik aztán „légátus“-nak. — Mindenik egyház a maga választotta iskolából kapja légátusát; (legtöbb kerül ki Patakról és Debreczenből) midőn a karácsonyi, húsvéti, vagy pünkösdi ünnepek előközelgenek, összegyűl a főiskola serdültebb tanulósa választásra, az u. n. „electio“-ra, a választás elsőbbsége az osztályok magasságától s az illető tanuló osztályzatától függ. A kisebb egyházaknál, melyek magukban a légátust nem tudnák kellőleg fizetni, szokásban van, hogy 2—3 egyház

összeáll, s egy légátust kap. — sőt van rá eset, hogy 7 kis egyház kap együtt egy légátust, ezen 7 egyház nevét az electio alkalmával a következő versben kiáltják ki: Bűd, Pere, Szent-András, Al-Fel-Füged, Encscsel, Ináncscsal. — Természetes, hogy midőn több egyháza van egy légátusnak, nem predikál az ünnep minden napján mindenkiben, hanem egyszer egyikben, másszor másikkban, — de ha csak 2 egyháza van, mindenkiben predikál naponta 2-szer. — A légátus fizetése, illetőleg megjutalmazása, az egyház nagyságától függ, — kisebb egyházakban 10—15—20, nagyobbakban 25—30—40, a legnagyobbakban pedig, melyeknek száma igen kevés, kap 80—100 frtot. Az utóbbi összeget kivéve, a többiek épen nem croesusi kincsek, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy háromszor meg évente légátióba a deák, a kisebb egyházakban beszerezhető összegek is tekintélyes számra rugnak fel, s a szegényebb sorsu tanulócsapatnyi helyzete ezáltal is meglehetősen enyhíthetik.

A légátio netalán kevés jövedelmét azonban bőven kárpótolja a szives fogadás, mert a légátust a pap a lehető legszivesebben fogadja, míg a supplikáns deákat nem mindig látják szivesen, a minek meg van a maga természetes oka. A légátus ugyanis a papot 3 napi terhes munka alól menti fel, s ezért őt a pap tejebe-vaiba fürösztli, míg a supplikáns többnyire csak enni, inni, pihenni s pénzt kérni jön, s azonkívül több jár, mint a mennyi kellene. A légátus valódi kiskirály, kit mindenki szeret, kinek mindenki kedvébe jár, — míg a supplikáns több helyen csak pusztító vándor sáskának tekintik, s mielőbbi odábbvonulását óhajtják.

A légátus rendszeren az ünnep előtti nap érkezik az illető faluba, — hol megérkezése valódi eseményt képez; a gyerekek elébe futnak, s boldog az, a ki először pillanthatja meg; a férfiak „Isten hozta légátust urat! Szerencsés jó napot kívánok“-kal üdvözlök, a leányok a kerítések mögül lesik, hogy szép-e? (Óh mert aesthetikai izlé-

sük a falusi leányoknak is van ám, s ők is érdeklődnek a fiatal ember iránt!) — A kurátor, vagy egyházi, vagy valamely más „belső ember“ (t. i. olyan, ki valamely egyházi hivatalt visel) elvezeti a légátust urat a „tiszteletes ur“-hoz, hol már várnak rá, — a szerény parochia oldal-szobájára számára ujonnan van kimeszelve és kisurolva, s a pap lánya vagy maga a „tiszteletes asszony“ csakhamar megízelteti a várva-várt légátussal a szép asszony föztét, a tiszteles ur pedig borért leballag a pinczébe (másra ezen tisztet nem bízhatja, mert a hunczút nagyon meg találná kóstolgatni a bort) s abból az ünnepélyes alkalomra tartogatott „érmelléki“-ből kínálja meg a szomszjad vendéget, — s miután ez gyomrában a forradalmat lecsillapította, fináncz-nem-látta szűz dohánnyal kínálja őt meg a pap, ki átküld a „mester“-ért (tanító) is, s hárman aztán koncert-pipázást cselekesznek, s megered a beszélgetés tarka fonala.

Az idő vígan eltelik s beköszönt az ünnep első napja, melynek délelőttjén a légátusnak nincs még dolga, mivel ekkor urvacsora-osztás van, mely alkalommal a pap predikál s osztja ki a hívek közt az urvacsorát, míg a gyülekezet buzgó énekli: „Szállj alá mennyből életnek kenyere.“ — Miután a lelki szükségnek eleget tettek — hazatérnek, hogy eleget tegyenek a test kívánalmainak is, a papnál nagy ebéd van (mely egy faluban ép oly nagy jelentőségű, mint egy miniszterelnöki ebéd Londonban) melyre rendszeren meg vannak hívva a tanító, jegyző, kurátor, egyházi s más előkelő egyéniségek. Ebéd után nemsokára megszólal az egyik harang, lassú, síró hangon, harmadszorra mindakét harangot összehuzzák, s a szentegyházba nagy tömegekben gyülekezik a nép. A harang elhallgatása után a légátus is belép a templomba, hol a szószéket, ha tavasz van, felvirágozzák, — minden szem reá tekint, csinos leányok szemének keresztüztüze közt foglalja el a szószék alatti padot — látszik az arczán, hogy kissé fél — azonban bátorítására felhangzik a harsány ének:

teimet is — engedjék meg, hogy záradékul még egyszer s kizárólag saját egyéni elhatározásomat illető álláspontomra visszatérve, önök előtt ez ünnepélyes alkalommal néhány szóban önmagam megnyugtatóra végett jelezsem azt, a mi engem a főispáni állásnak, mai nap tetteleg bekövetkezett, részemről elfoglalására leginkább bátorított:

Bátorított erre uraim, azon lelkeben erősen meggyökeredett hit, hogy a korszellemmel lépést tartó tulajdonképeni értelmiség a főispáni állás kellő betölthetősére a születési előny- vagy vagyon adta külfényt s nyumbust ma már szükségesnek egyáltalában nem tartja, bátorított azon remény: hogy becsületes jó szándékkal s tehetségem megfeszítésével mindig csakis a közszabadság, közrend és közgazdaság biztosítása s előmozdítására irányzandó törekvéseimtől — e megye önzetlen értelmisége hazafias támogatását meg nem vonandja — s bátorított végül és főleg azon határtalan szeretet, a melylyel Sárosmegye mint szellemi szülőföldem iránt viseltetem, mely szeretet elodázhatlan kötelességemmé teszi az e megye javának részemről előmozdíthatására kínálkozó alkalmak mindegyikét egész odaadással megragadni s felhasználni — s mely szeretet csakis halás keblemmel egyidejűleg érheti végét!

Ezen hit, remény és szeretet paizsa alatt foglalom el Sárosmegye főispáni székét, s magamat nagyabecsült bizalmuk s sziveségükbe újból melegen ajánlom.

Dr. Berzeviczy Albert megyei főjegyző üdvözlő beszéde.

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt megyei Bizottság!

Lelkes örömmel eltelve üdvözlöm Méltóságodat Sárosmegye közönsége nevében alkotmányos székében, melyet mint e megyének O Felsége koronás királyunk által legkegyelmesebben kinevezett főispánja, a mai napon ünnepélyesen elfoglalni méltóztatott.

E ténynek megyénk egész közéletére kiható fontossága s a hódoló tisztelet és szeretet kötelekei, melyek e törvényhatósági közönség minden tagját Méltóságod közkedveltségű személyéhez fűzik, emelik a pillanat ünnepélyességét s költik fel az öröm és lelkesedés azon érzelmeit, melyeknek tolmácsaul a hivatalomhoz kötött hagyományos szokás engem jelöl ki.

Ezen érzelmek kiapadhatlan forrásukat azon fényes lelki tulajdonokban, azon szilárd

hazafiai jellemében s már a közpályán is kipróbált bölcsesség, tapintat és igazságosságban lelik, melyek Méltóságod személyét disztitik, s míg egyfelől a fejedelmi kegynek s az alkotmányos kormány bizalmának Méltóságod kinevezetéseben történt nyilvánulását indokolják, szilárd biztosítékot nyújtanak másfelől azon feladatok sikeres megoldására nézve, melyek Méltóságod s egyuttal e megye közönsége előtt állanak jelenleg.

E feladatok súlyát, nagyságát mindnyájan mélyen érezzük.

Tudjuk ugyan, hogy mai nap a megyék nem gyújtottjai többé a nagyszabású politikai aktióknak; mai nap a törvényhatósági közgyűlések inkább visszhangjai mint indítói a parlamenti vitáknak; de oly viszonyok között, minők a jelenkorok, nem süllyedés, nem hátramaradás ez, csak a hatáskör korszerű változása.

Ugyanis mai nap nem a rohamos alkotások, nem a merész tervek korszakát éljük, az mögöttünk fekszik már, s míg kemény próbára tette erőnket, nem egy keserű csalódást is hagyott hátra számunkra; kiábrándulva, sok csapás által sújtva, önbizalmában némileg megcsökkenve, de meg nem törve, a nemzet jelenleg az önmagábaszállás, a komoly, fáradhatlan munka korszaka előtt áll. Megigazítani tévedéseinket, összegyűjteni erőnket, nemzeti közszellemünket fejleszteni, küzdeni, tünni és áldozni, ezek oly feladatok, melyek követésében hajthatatlanul szilárd, soha nem csüggedő vezetőre van szüksége az országnak s minden megyének is, mert kétséget nem szenved, hogy a lassankinti regeneráció e nagy művében a törvényhatósági közönségeknek is kiváló és fontos hivatás jutott; ily vezetőt remélünk mi Méltóságodban birhatni, sőt hogy azt Méltóságodban megtaláltuk, az iránt nincs kételyünk.

Ezen ünnepélyes órában legyen szabad a megyei közönség nevében kinyilatkoztatnom, hogy Méltóságod nem csalódott azon, iménti lelkesítő szavaiban is kifejezett hitében, miszerint e megye értelmisége a főispán személye iránti bizalmát és hódolatát nem alapítja a születés előnyére vagy a szeszélyes szerencse mulandó adományaira, hanem azon erkölcsi és szellemi tulajdonokra, melyek nével nem örökölhetők, melyek minden sorsváltozással daczolnak, s melyekkel a gondviselés Méltóságodat oly bőkezűen halmozta el.

És — miután az igazi erény nem féltő mások érzévére, az igazi érdem nem éri magát kisebbitve azáltal, ha mások érdemei-

vel hozatik vonatkozásba, — legyen szabad ma, midőn Méltóságod főispáni székfoglalását ünnepeljük, a Méltóságod által annyi kegyelettel említett volt főispánjaink közül nekem is megemlékezni egyiknek nevével, egy névről, melynek hallatára keblünk húrjai édesfájdalmasan rezegnek, melyet valaha oly gyakran visszhangoztak e terem falai, s mely immár évek óta csak az emlékezet országába tartozik: a Szinyey Felix nevével. Az ő alakjában, a mint időben térben távozik, mindinkább személyesülve látjuk e megye szabadelvű, alkotmányos közéletének legmomentuosabb korszakát, és én mindazon egyéni tulajdonok és erők mellett, melyek Méltóságod személyében egyesülve, működése sikerének biztosítékait képezik, Méltóságod székfoglalását környező különösen kedvező auspiciumnak tekintem a visszaemlékezést azon mindnyájunk előtt ismeretes benső barátság, — nézet és elvokonságra, mely Méltóságodat megyénk megdicsőült legnépszerűbb főispánjához fűzte.

Mindezen biztató és reményteljes jelekkel szemben Méltóságod székfoglalása valódi örömműnépévé lett e megyének, s mi erősen hiszszük, hogy Méltóságod működése minden remények teljesülését hozandja meg; és adja az ég, hogy Méltóságod bölcs vezérlete alatt élje meg megyénk azon dicső napot, melyen sokat szenvedett hazánkról elmondhatjuk majd koszorús költőnkkel, hogy:

„Áldás éri és szerencse — mindenütt,
A hol eddig véremészítő — seb fekdít,
S arca, mely az ősi bútól — halovány,
Felderülend, mint a napfény — vész után!”

Hogy ennek elérésében Méltóságod határozatosan és dicsőségesen fog e megye kormányzata által közreműködni, arról kezeskednek Méltóságodnak e megye minden rendű és rangú lakója által osztatlanul elismert emberi s hazafiai, épen az elfoglalt méltóságra nézve hivatásszerű erényei, és kezeskedik e megye közönségének őszinte ragaszkodása Méltóságodhoz, melynek sugallata alatt lelkesedéssel hangoztatjuk, hogy Méltóságodat az egek ura hazánk javára s megyénk boldogítására soká és szerencsésen éltesse!

Eperjesi Széchenyi-Kör.

Dr. Berzeviczy Albert ur, Pulszky: „Életem és korom” című műve II. kötetének ismertetését f. hó 28-án, kedden este 6 órákor folytatandja.

F. hó 23-ikán, csütörtökön a magyar irodalmi és színészeti szakválasztmányok tartottak együttes s valamivel később az igazgató-választmányi rendkívüli ülést, melynek igen örömdetes tárgyai voltak. A város színházépítő bizottsága megkereste a Széchenyi-kört, hogy az ujon épült városi színházat, mielőtt az elkészül, — tehát január, legkésőbb február hóban — ünnepélyesen nyissa meg; ezzel kapcsolatban a kör főjegyzője jelentette, hogy a Szent-Andrássy-féle 100 aranyos drámai pályázatára, — melynek határideje január 1-én jár le, — már eddig 10 mű érkezett be, szükséges volna tehát a bírálókul választandó egyének iránt tájékozódni.

A hozott határozatok alapján történendő intézkedések annak idején amugy is nyilvánosságra fognak hozatni; ezuttal csak hazafias örömmel üdvözlőni óhajtottuk a város nemes érzelmi hatóságát a színház megnyitása ügyében hozott határozata alkalmából; az oly művet, melynek létrejöttét csak a társadalom, a közönség áldozatkészsége tette lehetővé, mely mindig a közönség kulturális érdekének van hivatva szolgálni, csak maga a közönség avathatja föl; a Széchenyi-kör — mely e téren a közönség legméltóbb képviselője, — becsülettel fog megfelelni a megtisztelő felhívásnak; egyelőre csak annyit jelezünk, miszerint intézkedés történt az iránt, hogy hazai színművészetünk néhány ünnepelt nagyságát az ezen alkalommal leendő közreműködésre megnyerjük.

A Széchenyi-Kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya által folyó évi december hó 23-án, Beethoven emlékére tisztán e zeneszerző kompozícióval rendezett házi estély fényes sikerült, melynek bírálatát azonban időrovidsége és térszűke miatt csakis legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

Folytatás a mellékleten.

Ha forgatjuk a hi Mattyasovszky Tamás munkához intézett üdvözlő cikket olvasunk arról ostromként özlő tehát, kik a szekesői járvalljuk magunkat, hátté

Midőn egyrészt Albin leköszövése fele jeleszt adunk, — másrészt nyilvánítjuk, miszerint ben álló méltóságos Magye főispánjává neveztet lepőleg hatott reánk ki meglegedés fogta el kegyünk arról győződve, vette át a megye kormányosságban ismert erés és tapintatos modorával kormányozni, mint azt szerény véleményem szerint zathoz nem elég szép kell hogy az illető a me már pedig kinevezett együtt élt, számos éven a néppel érintkezve, annsen megismerkedett; adja sok számos éven át nagytisztet meglegedéssel visait annak idején „üdv s

Az „Eperjesi Lapo lékületében egy bárfai x. közzétenni, hogy hallomás priváttársaságban a szek választó kerületekben h magát. — Hogy ez való mert az említett három eg azt. — Volt ugyan pohar de hogy az említett egyéne volna, hogy ezen ügy elő urnak kedve volt állítani, h szó sem volt.

Figyelmeztetem x. privátháznál történetek tőzökdjék, mert ezt egy n Ugy veszen észre, tes és talán mind a három akar lenni, ha tehát ne gátja tollát a ténatartóba a képviselők ölelésére, de de ha az ellenkező okból teskedni, csak sajnálatom gát illetőleg

Jónak látom figyelme jövőre nézve üdvösebb lesz város ügyei rendezésére fogyon szemét surjra s ha e magát nyugalomba.

Városunkban folyó társulat működik Sebők L

Hogy Varannón, a telepén fekvő kis városban, egész hónapban át fentartás mely minden hazafinak városka polgárainak keblét

Valóban örömdetes hazánk jelen szomorú viszonyelvű vidékeken a magyartöbb és több tért hódítanak sem marad e tekintetben

A nemzeti nyelvet és képes a legsikeresebben a színház.

És e két tényezővel tán dicsekedhetik. Van nélkül mondhatni, párját s s most egy hónapon át T áldozhatik, melynek papjai hivatásuknak. Sőt többet is átengedik egy estére a

Igen! a varannói közkei f. hó 30-án az iskola szini előadást tartanak a „n Előadatik: „A hazug és felvonásban.

Már az eddigi próbák apró műkedvelők meg fogják sorban Sebők Lajos művez tanításra sem időt, sem

A varannói közös népdékén az édes nemzeti nyelvben valóságos missiót teljesít gosulatlan a remény, hogy adásra — mely ritkasága már magában nem lehet v mezel előmozdítása okából is érkezendinek szép számú

* A másik levél nem k említették már egyszer tárgyalva

„Hirdetvén az ur halálát:

Uram néked adunk halát,
Hogy nemcsak tartod testünket,
Hanem táplárod lelkünket!”

Ennek elvégeztével tőkéletes csend áll be, s a légátus fellép a szószékre, felolvassa az imát, azután elmondja predikációját. Templomból kijövet, elkezdi a nép a kritizálást, mely többnyire dicsőítő, — ha a légátus erős hangon mondta el a predikációt: akkor a nép ítélete szerint jobban papol a tiszteletesebb, — hallani lehet az öreg asszonyoktól: „Már iszen csak gyönyörű szép szavazatja van ennek a légátusnak! Meg kellene aranyozni a száját!” Ez aztán a legnagyobb dicsőret. Templom után a légátus, ha még más egyháza is van, átmege oda s ott hirdeti a szent ígét, ha pedig nincs, visszatér a paplakba, hol kipihenheti fáradalmait. Másnap már délelőtt is predikál, s ha szép legény, már akkor a félfalu lánya bele van bolondulva, s a lányok képezik legállhatatosabb hallgatóit. Az ünnep 3 napig tart, mert a kálvinista felekezet ritkán ünnepel, de ünnepei 3 naposak; ha az ünnep alatt valamiféle multság esik: azon a légátusnak ott muszáj lenni, s úgy megvendégelik, hogy csak a sok áldáskívánat menti meg a betegségtől. Az ünnep elteltével, az egyházi összeszedi a légátusnak járó fizetést, mit mindenféle megadóztatás közt legörömebb fizet a köznép, — s a légátus ezer szerencsekívánat után eltávozik.

A légátust, ha megkedveltette magát, sokáig emlékeztetben tartják a faluban, s még évek múlva is beszélnek róla, — viszont azt sem felejtik el, a ki elakadt a predikációban, vagy más hibát követett el. Tudok egy esetet: egy ügyvéd, ki jogász korában bizonyos egyházból légátus volt, mint ügyvéd ugyanazon egyházat megtámadta, ennek a tagjai pedig avval főzték őt le: „Mit beszélsz az ügyvéd ur? Hisz egy „Miatyánk”-unkkal még most is adós!” — (T. i. légátus korában két helyett csak egyet mondott.)

A légátusról beszélve, lehetetlen meg nem emlékezni a „mendikáns”-ról is. A mendikáns szegénysorsu, alsóbb osztálybeli tanuló, ki még légátusnak nem mehet, de ünnep alatt szinte szeretne egy kis pénzmagra szert tenni s e végből a légátushoz csatlakozzik, őt kiszolgálja, s ünnep második és harmad napján sorra járja a házakat, egy versecskét mondva, miért egy-két krajczárt kap. — Ujabb időkben, igen helyesen, a mendikánságot egészen be akarják szüntetni, a mi célszerű is volna, mert a koldulásnál alig áll egy fokkal feljebb; — némelyek a légatiót is szeretnék megszüntetni, különösen azért, hogy fiatal 15—16 éves tanulók is föllépnek a templomi szószékre, (ezen indoknak van is némi alapja) továbbá azért, hogy a különben is jól megterhelt népet ne terheljék a légátus fizetésével is, — ezen indok azonban alaptalan, mivel a mint már említém, ezt a nép legszívesebben fizeti, — de ha ezen indokokkal szembe állítjuk azt, hogy a legatió intézménye által sok szegénysorsu tanuló van segítve, továbbá a szónoklatra nézve igen jó gyakorló iskola: akkor lehetetlen a legatió megszüntetését szorgalmazni, — kissé megszorítani, hogy csak a serdült ifjak mehessenek legatióra, az nem ártana; — különben is a nép annyira szereti ezen századok óta dívó intézményt, hogy arról csak nehezen mondana le, hisz a külön légátust kívánó egyházak miatt történik az, hogy gymnasisták is mennek legatióba, — így történik aztán, hogy a nép minden nagyobb deákot „légátus ur”-nak nevez. A hittanhallgatók légatióra való menetelét pedig határozottan célszerűtlen volna megszüntetni, sőt jó lenne azt, a mennyire lehet, a többi hitfelekezeteknél is behozni, ezáltal csak a szónoki gyakorlattal bíró papok száma növekednék!

K. B.

Levelezés.

Bártfa, 1880. decz. hóban.

Ha forgatjuk a hírlapok hasábjait, mindenhol Mattyasovszky Tamás újonnan kinevezett főispánunkhoz intézett üdv- és örömkívánatokat tartalmazó cikkeket olvasunk; — melyek minden oldalról ostromként özönlenek, — mi sem szeretnénk tehát, kik a szekesői járás területéhez tartozóknak valljuk magunkat, háttérben maradni.

Midőn egyrészt volt főispánunk gróf Csáky Albin leköszönése felett sajnálkozásunknak kifejezést adunk, — másrészt a feletti örömlükét nyilvánítjuk, miszerint méltó utódjaul közszeretben álló méltóságos Mattyasovszky Tamás e megye főispánjává neveztetett ki. A mennyire meglepőleg hatott reánk kinevezése, annyira öröm és megelégedés fogta el kebleinket, — mert meg vagyunk arról győződve, hogy egy oly úri egyén vette át a megye kormány-pálcáját, — ki általánosságban ismert erélyével, szakavatottságával és tapintatos modorával képes lesz a megyét egy kormányozni, mint azt a közérdek kívánja, mert szerény véleményem szerint a megyei kormányzathoz nem elég szép tehetség és tudomány, de kell hogy az illető a megyei viszonyokat ismerje, már pedig kinevezett főispánunk velünk mindig együtt élt, számos éven át mint buzgó tisztviselő a néppel érintkezve, annak viszonyaival tökéletesen megismerkedett; adja tehát a Mindenható, hogy sok számos éven át nagyrabecsült főispánunk e tisztet megelégedéssel viselhesse s hogy fáradozásait annak idején „üdv s hála koszoruzza.“ x.*

Zboró, 1880. decz. 20.

Az „Eperjesi Lapok“ 51-ik számának mellékletében egy bártfai x. ur megengedte magának közléteni, hogy hallomás szerint egy faluban egy priváttársaságban a szekesői, tapolyi s makoviczai választó kerületekben három jelölt kinevezettette magát. — Hogy ez való volna, kerekem tagadom, mert az említett három egyén közül egy sem tette azt. — Volt ugyan poharazás közben arról szó, de hogy az említett egyének bármelyike is kívánta volna, hogy ezen ügy előhozassék, vagy mint x. urnak kedve volt állítani, hogy kineveztesen, erről szó sem volt.

Figyelmeztetem x. urat, hogy jövőben ily privátháznál történeteket köztudomásra hozni tartózkodjék, mert ezt egy művelt ember nem teszi. Ugy veszen észre, hogy x. ur igen jó kortes és talán mind a három választó-kerület Nestora akar lenni, ha tehát nem hasonlesésből mártogatja tollát a ténatartóba s tárja jó előre karjait a képviselők ölelésére, dícsérem hazafiu nézetét, de ha az ellenkező okból már most szeretne korteskedni, csak sajnálatomat fejezem ki elfogultságát illetőleg.

Jónak látom figyelmeztetni x. urat, hogy a jövőre nézve üdvösebb lesz, ha szabad idejét Bártfa város ügyei rendezésére fordítja, mi ugy látom nagygon szemét szúrja s ha ezt rendezte, helyeztesse magát nyugalomba.

Toszt Károly.

Varannó, 1880. decz. 21.

Városunkban folyó hó elejétől magyar szin-társulat működik Sebők Lajos művezetése alatt.

Hogy Varannón, a teljesen tótajku vidék közepén fekvő kis városban, magyar színészet egy egész hónapon át fenttarthatja magát, oly jelenség, mely minden hazafinak szívet örömmel s ezen városka polgárainak keblét büszkeséggel töltheti el.

Valóban öröndetes tények közé sorolható hazánk jelen szomorú viszonyai közt, hogy idegen nyelvű vidékeken a magyar nyelv és szellem, mind több és több tért hódítanak s hogy felső Zemplén sem marad e tekintetben hátra.

A nemzeti nyelvet és szellemet két tényező képes a legsikeresebben terjeszteni: az iskola és a színház.

És e két tényezővel városunk ez időtájt méltán dicsekedhetik. Van közös iskolája, kérdés nélkül mondhatni, párját ritkító széles s hazában; s most egy hónapon át Thalia magyar oltárán is áldozhatik, melynek papjai derekasan megfelelnek hivatásuknak. Sőt többet tesznek. Szinpadjokat is átengedik egy estére a közös-iskolának.

Igen! a varannói közös népiskola növendékei f. hó 30-án az iskolai könyvtár-alap javára színi előadást tartanak a „nagyvendéglő“ termében. Előadatik: „A hazug és büntetése.“ Vigjáték 2 felvonásban.

Már az eddigi próbákból kitetszett, hogy az apró műkedvelők meg fogják állani helyöket, mi első sorban Sebők Lajos művezető ur érdeme, ki a be-tanításra sem időt, sem fáradságot nem kimél.

A varannói közös népiskola Varannón és vidékén az edes nemzeti nyelv s szellem tekintetében valóságos missziót teljesítvén, talán nem jogosulatlan a remény, hogy a f. hó 30-ki színi előadásra — mely ritkasága s érdekes volta miatt már magában nem lehet vonzó nélkül, — a nemes czél előmozdítása okából, a távolabbi vidékekről is érkezendnek szép számú pártolók.

* A másik levél nem közölhető, miután az abban említettek már egyszer tárgyalva lettek lapunkban. Szerk.

S ez birt bennünket arra, hogy ezen becses lap hasábjain a szomszéd t. Sárosmegye nagyérdemű közönségét teljes tisztelettel ezennel meghívjuk a jelzett jótékonyczélu színi előadásra.

Tisztelettel: *A rendezőség.*

Különfélék.

Az eperjesi színház a vidék egyik legdiszesebb színháza lesz s kényelem tekintetében legfőbb az aradi és debreczeni mulják fölül. A szinpad tágas, ivalalokban fekszik a nézőtér felé s el van látva stélyesztővel, futó vágányokkal stb. Az alszinpad és zsinórpádlás is kitényesen vannak berendezve, hogy a díszletek kimélve, a változások gyorsan eszközölhetők legyenek. A zárt előcsarnok egyik oldalán pénztár, a másikon a ruhatár van s két oldalt folyósók vezetnek a nézőtérre — földszintre, páholyok és karzatokra. Az első emeleten díszes foyer van. Az épület három emeletes s dícséretére válik a tervező Répászky Mihály jeles építésznek. Horovitz a díszítésnél a pesti népszínházat vette mintául. Különösen izléses a mennyezet. A világítás kérdése februárban meg lesz oldva s akkor kiűzik a megnyitás napját. — Az építő bizottság tagjai: Furman Andor polgármester, dr. Schmidt Gyula, Jelenik-Almássy István, Kyss Géza és Kubinyi Albert. Sok fáradságba, erőfeszítésbe került e színház létrehozása, de annál öröndetesb, hogy várakozáson felül sikerült.

F. L.

Egy kis botrány biz az, hogy Eperjesen, egy 11,000 lakost számláló városban, egy megye székhelyén váltoalbakat magyar szöveggel csak 30 krajczárig kaphatni, meg pedig az adóhivatalnál sem, s így a közönség kizárólag német albak használatára van utalva. Ha azt kérdi az ember, az áruló helyeken — miért nem tartanak magyar szövegűt is Magyarországon? a felelet mindenkor készen van: „nem keresik“. Pedig megfordítva áll a dolog: „nem keresik“ — mert tudják, hogy nem tartják. Arról is megvagyunk győződve, hogy ez nem történik germanizálási szándékból, hanem fiskális tekintetéből, minthogy az eladónak kétszeres mennyiséget kellvén készletben tartani, kétszeres pénzbefektetést is tenni. Amde csakugyan kellene lenni valakinek, a ki az ilyen magánérdeknek utjába álljon s ezen visszaélést megszüntesse.

Kis-Szebenben f. hó 27-én egy táncmulatsággal összekötött műkedvelői színi előadás rendeztetik, melynek tiszta jövedelme egy létesítendő kisedóvoda alaptőkéje javára fog szolgálni. Valóban szép eszme, mely hogy valóstíttassék, tiszta szívünköl kívánjuk. Az előadandó szindarab czíme „A falusiak“. Miután a közreműködő urak és hölgyek ebbeli tehetségeit többször volt már szerencsénk látni érvényesülni, de az előadás vezetőse is ismert szakértői kezekben nyugszik, annak szellemi sikeréről egyelőre is teljesen meg vagyunk győződve. Itt csak azon kérelmünknek adunk kifejezést, miként az előadás nemes czéljára való tekintettel, azt a t. ugy helybeli mint vidéki közönség is mennél nagyobb számban becses megjelenésével megtisztelni sziveskedjék.

S.

Lapunk jövő 1881. évi első három száma 1000 példányban fog nyomtatni és felső-magyarországi kereskedőknek, hivatalok, iskolák, kávéházak és vendéglősöknek megküldetni. Hirdetések és mellékleteknek hathatós terjesztésére nézve ezen számok különösen alkalmasak lévén, figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy hirdetések e lap kiadó-hivatalának fölvetetnek és a legutányosabban számíttatnak.

A polgári házasságról szóló törvényjavaslat már keresztül mentvén a minisztertanács tárgyalásain, az ünnepi szünetek után a képviselőház elé terjesztetik.

Elzúllott élet. A napokban teljes épségben és férfi erőben álló egyént kísért be és itélt el egy havi fogságra a kassai rendőség csavargás és ismételt koldulás végett. A csavargó neve Szánky Géza, anyja született olasz grófnő, nagyanyja olasz hercegnő volt. Ő maga a custozzai csatában tanúsított hősiessége jutalmául a nagy arany hadi érdem nyerte el.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő hírlapok előfizetési felhívását. Ez utóbbiak között a legregibb az immár 28-ik évfolyamát elő „Vasárnapi Ujság“, mely nagy képes hetilapnak, a olvasó közönség e kipróbált házi barátjának, jövőre legjobb ajánlása képeinek évről-évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi erők által kiállított, folyvást növekedő változatos tartalma, mely teljesen fölölseggé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok járatását; míg társalapja, a „Politikai Ujdonságok“ a politikai heti események gondos és hű összeállítását adja s jövőre tetemesen bővített gazdasági rovattal jelenik meg. A „Képes Néplap“ a legolcsóbb hetilap, a kevesebb vagyonosok vasárnapi ujsága, tanulságos és mulattató tartalommal, s a politikát tárgyaló rendes rovattal; ezek kiegészítője a „Világkrónika“ című képes melléklap, mely eddigi rovatai mellett újévől kezdve nagyobb elbeszéléseket és regényeket is fog közölni, s a mely hetiközönynek ép ugy, mint a „Képes Néplap“-nak ára félévre csak 1 frt. Ugyanez iv tartalmazza a „Magyarország“ politikai, társadalmi és közgazdasági napilap, a mérsékelt ellenzék közlönyének és a „Jog-

tudományi Közlöny“ szaklapnak előfizetési felhívását; továbbá a Franklin-Társulat könyvkiadványainak jegyzékét.

Petőfi zenésítve. Eltekintve attól, hogy ily vagy hasonló kiadmány a zeneirodalomban még nem létezik, s így maga a vállalat koncepciója meglepőleg fog a nagy közönségre hatni, maga azon körülmény, hogy a magyar művészet két ága halhatatlan költőnk Petőfi költeményeinek zenésítésére s rajzokkai díszítésére egyesült, oly érdekessé teszi e művet, minővel magyar kiadmány eddigelé aligha dicsekedhetett. Külföldön élő fiatal zeneköltőnk Hubay Jenőnek mélyen átértett s tizennyolez Petőfi-költeményre szerzett dalaihoz hírneves hazai festők rajzokat készítettek, melyek részint fametszet, részint fototypia segítségével sokszorosítottak. E mű nemzeti jellegű s annak büszkesége lehet, magyar az az első kezdetétől az utolsó lapig, első sorban Magyarország közönségét érdekli, annak pártolását várja. „Hubay dalait hív, bensőség és formacsin jellemzik. Petőfi szabadságvágyó lelke szilajon csapongó dallamban nyer kifejezést, mint pl. a „Gyere lovam“ című dalban, a „Szereltem gyöngyei“-nek mély fájdalom dramai erővel nyilvánul a „Zárjátok le már azt a koporsót“ szenvedélyes dallamában. A szenvedély e két véglete között az érzelmek egész skálája zendül meg a különböző dalokban: gyöngédség, bánat, odaadás, busongás és főleg szerelem, aszerint amint a dalok címei váltakoznak, — a művészek névsorának megfelelő egymásutánban. Felhívjuk a magyar közönség figyelmét e műre, mely zenészek nem zenészenek — egyaránt — értékes lehet. A mű boltiára 5 frt. Csinos kötésben 6 frt.

An unsere Leser!

An der Jahreswende angelangt, sei es uns vergönnt, ein Wort an unsere geehrten Leser zu richten, um kurzgefaßt der Prinzipien zu gedenken, welche auch für den nächsten Jahrgang unseres Blattes maßgebend sein werden. Den Leitideen, welche wir bei Errichtung des Blattes vor Augen hielten, gedenken wir auch weiterhin unerschütterlich treu zu bleiben. Die Haupttendenz, die wir in unserem Wirken verfolgten, war die: unsere lokalen, gesellschaftlichen und nationalen Interessen hier an der nördlichen Grenze unseres Vaterlandes nach besten Kräften zu fördern. Um unser Blatt gruppirten sich hervorragende Kräfte, die zu den Errungenchaften ihr Scherlein beitrugen; und auf diese gestützt, werden wir auch künftighin die einschlagene Richtung verfolgen.

Die Redaction unseres Blattes leitet von Neujahr ab Herr Professor Josef Hörk, welchen Umstand wir jetzt schon zur geneigten Kenntniß unserer geehrten Leser bringend, nicht umhin können, an die Herren Mitarbeiter unseres Blattes die Bitte zu stellen, mit den unserem Unternehmen bisher geschenkten Wohlwollen auch ihn zu unterstützen.

Die geschmackvolle Ausstattung und prompte Expedition des Blattes wird von der Buchdruckerei des Eperieser Bankvereines garantirt.

Wir empfehlen uns auch ferner der Gewogenheit unserer Freunde und Leser.

Pränumerations-Bedingnisse.

Ganzjährig	fl. 4.
Halbjährig	fl. 2.
Vierteljährig	fl. 1.

Pränumerationsgelder sind zu richten an die Buchdruckerei des Eperieser Bankvereines, und eruchen wir sich, zu diesem Behufe der der heutigen Nummer unseres Blattes beigelegten Postanweisungen gefälligst bedienen zu wollen.

Eperies, 20. Dezember.

Die Wassermisere auf der Sebes-Sellemejer Wiese.

Unsere Zeit, befanntlich Zeitalter des Fortschrittes genannt, verdient mit Recht diesen Namen, wenn man all die großartigen Errungenchaften der letzten Decennien in Augenschein nimmt.

Private, Gesellschaften und Vereine wetteifern miteinander, ja selbst die kleinsten Städte sind bestrebt, zum großen Werke der Civilisation und des Fortschrittes ihr Scherlein beizutragen.

Eperies, seit jeher als Stadt der wahren Intelligenz, bleibt selbstverständlich nicht zurück. Hier, der in weiten Kreisen sehr berühmte „Szechenyi-Kör“, der es sich zur Aufgabe gemacht, unsere theuere Landessprache mit Wissen, Licht und Aufklärung gepaart in unserem Comitate zu verbreiten; dort sind es wieder unsere edlen Mitbürger, die weder Opfer noch Mühe scheuend, Alles aufbieten, die Stadt durch Prachtbauten zu verschönern, und diese Fortschrittsidee liegt auch unstreitig, der vor Kurzen hier ins Leben getretenen Verschönerungscommission zu Grunde.

Wohl läßt noch Manches in unserer Stadt zu wünschen übrig, das vielleicht der Verschönerung den Vorrang freitig machen könnte; allein der gute Wille ist einmal da; und auch „Rom ist nicht in einem Tage erbaut worden“.

Jedoch sind wir veranlaßt unsere Stadtväter auf ein Uebel aufmerksam zu machen, das umso dringendere Abhilfe erfordert, da dieses schon ein veraltetes chronisches Leiden geworden zu sein scheint.

Wir meinen nämlich die periodischen Austritte des Szeches auf der Sebes-Sellemejer Wiese, die uns

regelmäßig in jedem Jahre unberechenbaren Schaden zufügen.

Unsere Landwirthe sehen alljährlich der Steuernte mit einer gewissen Bangigkeit entgegen, weil die „Szekes-Sündflut“ um diese Zeit sich regelmäßig wiederholt, und letztere daher nur von Glück zu sagen wissen, wenn sie den Lohn — der im Schweiß des Angesichts und mit großem Kostenaufwand — zustandegebrachten Arbeit einheimen können.

Allein nicht nur unsere Dekonomen als Pächter und Grundbesitzer sind die Heimgesuchten, unsere Stadt ist nicht minder dadurch betroffen, denn wenn die Uberschwemmungen des Szekes-Flusses den Verkehr mit derselben auch nicht ganz abschneiden, so erschweren sie diesen doch gewaltig, wodurch unsere Wochenmärkte nur sehr spärlich von dem Landvolke besucht werden, und dies sowohl der Stadtfackel als auch unsere Kaufleute nur zu sehr empfinden müssen.

Von der Nichtigkeit des Behaupteten, hatten wir auch gestern Gelegenheit, uns zu überzeugen. Es war dies der sogenannte „Weihnachtsmarkt“ den sämtliche Classen aller Handels- und Gewerbetreibenden mit Ehnjucht erwarten; Alles wiegte sich in süßen Träumen und hoffte bei diesem Markte seine Rechnung zu finden.

Doch „Mit des Geschickes Mächten, ist kein ewiger Bund zu flechten“, der heiserlehnte Wochenmarkt kam und mit ihm die bittere Enttäuschung; denn der Szekes trat aus seinem Bette, stellte die ganze Straße einen Meter hoch unter Wasser, verhinderte die Passage und so wurden alle gehegten Hoffnungen zu Wasser.

Vor Jahren noch, haben wir auf diese nachtheilige Mißere des Szekes-Flusses im Wege der „Eperjesi Lapok“ hingewiesen, worauf wir seinerzeit die beruhigende Antwort erhielten, daß die nöthigen Schritte zur Beseitigung des Uebels schon eingeleitet wurden.

Seit dem sind Jahr und Tag verfloßen, die „nöthigen Schritte“ aber lassen noch immer auf sich warten, unterdessen richtet der Szekes ungeheuren Schaden an, und artet mit jedem Jahre nur noch bedeutender aus.

Wir appelliren daher neuerdings an unsere fortschrittlich gesinnte Stadtpräsidentanz, im allgemeinen Interesse, die Initiative zur Beseitigung der Szekes-Mißere ergreifen zu wollen, um maßgebenden Ortes entweder die Hebung der Straffe, oder die Leitung des Flusses in ein anderes Bett zu erwirken.

Vermischtes.

Verhinderte Auswanderung. Aus den Dörfern Pokrovnyjz und Lada, traten vorige Woche mehrere Bauern ihre Reise nach Amerika an. Dieselben legten ihre Bauernkleider ab und adjustirten sich hier ganz anständig, um jedweden Verdacht fern zu halten. Außerdem umgingen sie die Abofer Station dadurch, daß sie per Nache nach Margitza gefahren sind. Allein auch da verfolgte letztere das Geschick, indem der Masseneinkauf von Oberberger Eisenbahnkarten auffiel. Es hatte kein einziger von ihnen einen Auswanderpaß und so wurden sie sämtlich zurücktransportirt. Wir constatiren diese Thatsache um so lieber, da wir dadurch die Ueberzeugung gewonnen, daß unsere Zeilen in Nr. 50 der „Eperjesi Lapok“ „Zur Auswanderungsfrage“ von unseren Behörden nicht unbeachtet geblieben.

Ein ihr. Cantor. Herr Josef Kohn, vorher in Preßburg und jetzt in Kaschau als Cantor angestellt, beuchte dieser Tage unsere Stadt, wo er einen gottesdienstlichen Vortrag im hiesigen ihr. Tempel abgehalten. Genannt ist ein tüchtig geschulter Sänger, versüßte über eine seltene Stimme und hat auch sein Vortrag allgemeinen Beifall gefunden.

Schrecklicher Unfall. Johann Durak aus Kohány führte einen Wagen Heu zu dem am 20. d. abgehaltenen Wochenmarkte. Er wußte natürlich nicht, daß der Szekes ausgebrochen und die Straße unpassierbar machte. Vor dem Mauthause angelangt, wo das Wasser am reichlichsten war, rieth man ihm mit seiner Ladung umzukehren. I. aber that es leid einige Meilen vergebens zurückgelegt zu haben, und wagte sich in die reißende Fluth hinein. Allein er verfehlte bald die Richtung der Straffe und lenkte dem an der Seite befindlichen Graben zu, wo er sammt Wagen und Pferd auch hineinstürzte. Derselbe wäre sammt all seiner Habe für immer unrettbar verloren, wenn nicht einige muthige Bauern, die mit Selbstaufopferung ins Wasser sprangen und I. sammt Pferd mit unsäglichlicher Mühe aufs Trockene brachten. Von den Heubündeln blieb keine Spur.

Zu Canal verunten. Die Speckhändlerinnen A. und B. saßen am verfloßenen, montägigen Wochenmarkt auf dem Plage beim Collegium und priesen dem Vorübergehenden ihre feilhabende Waare an, und plauschten in Ermangelung von Kunden, gemüthlich miteinander. Plötzlich aber wird der Boden unter ihren Füßen locker, und im Nu sind Genannte nicht mehr zu sehen; Beide sanken sammt Stellungen und ihrer ganzen Waare — aus mehreren Schweinen bestehend — in eine tiefe, sie ganz bedeckende Grube, aus der man ihren Hilferuf vernehmen konnte. Die Herbeigeeilten suchten den Armen beizustehen, und zogen sie unverfehrt heraus. Wie verlautet, soll eine von ihnen beim Sturze 120 fl. verloren haben. Die Ursache dieses Sturzes klärte sich später dadurch auf, daß die Speckverkäuferinnen ihren Sitz oberhalb des Canals genommen, dessen Holzdecke aber unter der schweren Last plötzlich zusammengebrochen, welches den Unfall zur Folge hatte.

Die ersten 3 Nummern unseres Blattes pro 1881 werden in einer Auflage von 1000 Exemplaren

gedruckt und an oberungarische Kaufleute, Aemter, Schulen, Caffee- und Gathhäuser verendet werden. Für Inserate und Beilagen bietet diese Nummer Gelegenheit zur wirksamsten Bekanntmachung. Inserate werden in der Administration dieses Blattes angenommen und billigt berechnet.

Eine verhängnißvolle Kappe. Zu dem am 20. d. stattgehabten Wochenmarkte, kamen Andreas Riefel und Zulanna Krup aus Mosuró, um ihre Einkäufe für die kommenden Feiertage zu besorgen. Fortuna begünstigte Dieselben und ließ sie eine neue Soldatenmütze in der Hauptgasse finden. Jetzt wollten die Glücklichen einander das Anrecht auf den Fund streitig machen. Der anfangs solide Wortwechsel aber, artete bald in eine blutige Rauferei aus. Ein zufällig vorübergehender Polizeimann confiscirte das corpus delicti und führte Genannte ins Küble ab, wo sie die Lehre erhielten, daß gefundenes Gut im Stadthause deponirt werden müsse.

Defraudation eines Kreisnotars. Dem „N. P. I.“ schreibt man aus Bogdorf im Zipser Comitat: Der hiesige Kreisnotar Albert Bernhardt, aus Schemnitz gebürtig, hat verschiedene eingehobene Steuerbeträge (die erlegten Militärtaxen, Steuerbeträge, Wegarbeitsablösungs- und Armenfondsgelder) defraudirt und ist von hier flüchtig geworden. Sein Verschwinden betrauern außer seiner im Glende zurückgelassenen Familie (eine Frau und vier Kinder) auch zahlreiche Privatgläubiger. Bemerkenswerth ist, daß am 26. v. M. von den berufenen Controlorganen eine Revision der Cassen, welche Bernhardt verwaltete, vorgenommen, aber wie gewöhnlich Alles „in Ordnung“ befunden wurden. Die Currentirung des Defraudanten wurde veranlaßt.

Ein Arrestant flüchtete am 17. d. M. aus dem hiesigen Gefängniß. Einige wollen in der Abenddämmerung — die Zeit der Flucht — einen von Urath sehr beschmutzten Mann durch die Gasse laufen, gesehen haben, welcher Umstand auf die Vermuthung führt, der Gauner habe den Comitatshauskanal zu seiner Flucht benutzt. Bis nun gelang es noch nicht seiner habhaft zu werden.

Medizinische Briefe. III. Die Hämorrhoiden, im Volksmund goldene Ader genannt, bilden eine sehr mannigfache Gruppe von Erscheinungen, besonders wenn man die Schmerzen in Betracht zieht, über welche sich die Patienten beklagen. Schmerzen und Beschwerden haben insgesammt ihren Grund in einer Anhäufung von Blut im Mastdarm und im After, wo sich kleinere oder größere blutgefüllte Knoten bilden. So sind es zunächst die Sitztheile, die Schoßgegend, der Unterleib, Magen, welche in Mitleidenschaft gezogen werden. Hauptsächlich werden solche Personen befallen, welche wenig Bewegung machen, viel sitzen oder durch andere Anstrengungen eine vermehrte Blutströmung nach dem Unterleib herbeiführen. Der Patient hat ein beängstigendes Gefühl, Stuhlverstopfung, Spannen über den Magen und Unterleib, Appetitlosigkeit, Blähungen und Schwere im Kopf zc. Gleichzeitig ziehen auch die vom Sitz des Uebels ausstrahlenden Schmerzen, welche sich über das Kreuz und das Rückgrat hinauf erstrecken, den Nacken und den Hinterkopf in Mitleidenschaft. Sehr viele Menschen leiden an Hämorrhoiden, ohne es zu wissen und es werden meistens Mittel gegen die genannten Krankheitserscheinungen angewandt, welche keine Hilfe zu bringen vermögen, da sie auf das Hauptleiden keinen Einfluß üben und keine Heilung zu bringen im Stande sind; ihre Wirkung ist meistens eine stark abführende, die Unterleibsorgane nur noch mehr schwächende und zerstörende. Wohl gibt es einzelne Arzneistoffe, welche sich bei dem besprochenen Leiden als besonders wirksam gezeigt haben und welche auf die Unterleibsorgane anregend wirken und dieselben zu größerer Thätigkeit milde reizen.

In ganz hervorragender Weise haben sich die stets mit dem größten Erfolg angewendeten, von Apotheker Richard Brandt in Schaffhausen dargestellten Schweizerpillen bewährt, welche bereits in ganz Oesterreich zu finden sind, um sich auch hier wie überall als ein reelles unschädliches und Siedermann zugängliches Hausmittel einzubürgern.

Herr Apotheker Josef v. Török in Budapest hat das Depot für Ungarn übernommen und findet man dieses reelle sicher und schmerzlos wirkende Heilmittel: die Apotheker Richard Brandt's Schweizerpillen in fast jeder guten Apotheke der ganzen Oesterreichischen Monarchie nur in Blechbüchsen, enthaltend 50 Pillen, für 70 Kreuzer und kleinen Versuchsbüchsetelchen mit 15 Pillen für 25 Kreuzer. Man muß stets darauf achten, daß die Schachteln mit einer rothen Etiquette mit dem Schweizerkreuz und dem Namenszug des Apotheker Brandt versehen sei.

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankgyűjtet.
Felölös szerkesztő: Brezovszky István.

Zu verpachten ein Haus.

Auf der Kaschauer Straffe Nr. 47. bestehend aus 3 Cassenzimmern, 1 Kofen, 2 Hofzimmern, 2 Küchen, 2 Kellern, Boden, Brunnen und den dazu gehörigen Garten ist auf mehrere Jahre zu vergeben. — Auskunft ertheilt die Eigenthümerin daselbst.

518 2-2

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, miszerint helyben, Klein Ignác úr házában, (a városháza mellett) mint

orvos és fogász

működésemet megkezdtem.

Dr. Weisz Jakab,

az összes orvos-tudományok tudora és fogász.

Gefertigter beehre mich hiemit dem P. T. Publikum die ergebnste Anzeige zu machen, daß ich mich hierorts im Kleinschen Hause (neben dem Rathhause) als praktischer Arzt u. Dentist etablirt habe.

Der gesammten Heilkunde

Dr. Jakob Weisz,

Zahnarzt.

525 1-3

Meghívás

holnap vasárnap decz. 26-án, azaz karácsony másodnapján

a „Fekete sas“ nagytermében tartandó

Tánczpróba-bálra,

melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja

515

Blájer József,

táncztanító.

Bélepti díj személyenként 1 frt.

Kezdete 8 órakor.

2310. sz.

523 1-3

Árverési hirdetés.

Alóírt főtisztviség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a m. kir. közalapítványhoz tartozó, Sáros megyében fekvő Pusztaszentos-Dubravai 342¹²²/₁₂₀₀ hold földbirtok a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt 1881 évi ápril hó 1-től 1890. évi szeptember 30-ig tartó bér időre, 1881. évi január hó 13-án délelőtt 9 órakor a mislyei főtisztviség irodájában zártajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Bérleni szándékozók felhivatnak, miszerint írásbeli zárt ajánlataikat, melyek 50 kros bélyeggel és 342 frt bánatpénzzel látandók el — az árverés megkezdéseig, tehát 1881. évi január hó 13-ik napjának reggeli 9 órájáig a főtisztviség irodájába adják be. A zárt ajánlatokban világosan kiteendő, hogy bérleni szándékozó a feltételeket, melyek a főtisztviség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ismeri és azokat elfogadja, a feltételektől eltérő, vagy a fentebb mondott határidőn túl érkezendő ajánlatok el nem fogadtnak.

Bérlők, kik az uradalommal perben állanak, vagy hátralékokban vannak, ugyszintén községek, mint ilyenek nem versenyezhetnek. Alsó-Mislyén, 1880. decz. 17.

Kir. közalap. ker. főtisztviség.

Zipser Karpathenvereins-Mitglieder und Touristen!

Die

„KARPATHEN-POST“

erscheint

vom 1. Januar wöchentlich 2-mal, jeden Donnerstag 8 Seiten und jeden Sonntag illustirt 12 Seiten stark.

Pränumerationspreis:

1/2-jährig 1 fl. 50 fr., 1/2-jährig 3 fl. ganzjährig 5 fl. 50 fr.

Die Donnerstag-Ausgabe allein:

1/2-jährig 1 fl., 1/2-jährig 2 fl., ganzjährig 4 fl.

Die illustrierte Sonntags-Ausgabe allein:

1/2-jährig 1 fl. 50 fr., ganzjährig 3 fl.

Administration der

„Karpathen-Post“

in Késmark.

524 1-2

Van szer

értesíteni, mis

fű

Vasár

f. év o

E

t. Szentandr

Szives pá

Li

M

Ergebnst G

P. T. Publikum

machen, daß ich me

D

Confect

bestehend aus: Dam

lige Kleider, tief

ausverlaufe.

Gleichzeitig e

Herrenmode

dem P. T. Publikum

wo zu Weihnachts

geeignete Artikel

Lager sind.

521 2-3

EPILEPSIE

F

zester Frist nach einer mit

reichen Methode auch trit

in Berlin N. W., Louise

geheilt.

Realität

Wegen Ueberfü

rieser Realitäten, b

hohen Zins

in der Ungargasse,

BERG

von 11.000 □ Kla

stich 1000 □ Kla

falls stockhohes, ha

bäude sammt dem da

und dem Mauthhau

hose, preiswürdig zu

Näheres beim

496 5-5

Die Königl. Bel

ANTWERPEN nach

NEW

Ausgezeichnete

Bedienung und Arzt a

Man wende s

KASCHAU.

Legolcsóbb és legjobb forrás

alkalmi

UJÉVI AJÁNDÉKOK

beszerzésére

az Eperjesi bankegylet könyvnyomdája.

Nyolczadrétű finom **fehér** levélpapír, boritékkal, diszes dobozban monogrammal . . . 50 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom **erős** levélpapír, boritékkal diszes dobozban monogrammal . . . 1 frttól feljebb.
Nyolczadrétű finom **sima** levélpapír, boritékkal, diszes dobozban monogrammal . . . 1 frt 20 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom **recézett** levélpapír boritékkal, diszes dobozban monogrammal . . . 1 frt 30 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom **színes** levélpapír, boritékkal, diszes dobozban monogrammal . . . 1 frt 50 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom levélpapír, **sajtolt vászon-utánzat**, diszes dobozban monogrammal . . . 1 frt 80 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom **fa-alnyomatú** levélpapír diszes dobozban, monogrammal . . . 2 frt 30 krtól feljebb.
Nyolczadrétű finom **dombornyomatú** levélpapír diszes dobozban, állat- és virág-szindombornyomattal . . . 1 frt 50 krtól feljebb.

Ajánljuk továbbá a következő évad-nyomatványokat mintaszerű izléses kiállításban.

Köszöntő-jegyek, névvel ellátva, boritékban 100-a . . . 80 krtól feljebb.
Köszöntő-jegyek, névvel ellátva, **falapokon** 100-a . . . 1 frt 50 krtól feljebb.
Köszöntő-jegyek, **chromo-lythographiai** tájképek, állatcsoportok és virágokkal, különböző minták és rajzokban, boritékkal ellátva, 50 darabonként . . . 3 frttól feljebb.

Névjegyek fehér sima brisztol-papíron 100-a 70 krtól feljebb.
Névjegyek elefántcsont-papíron 100-a . . . 80 krtól feljebb.
Névjegyek színes kartonon 100-a 1 frt 20 krtól feljebb.
Névjegyek oxford-dessinü cartonon 100-a . . . 1 frt 20 krtól feljebb.
Névjegyek vastag kartonon 100-a 1 frt 30 krtól feljebb.
Névjegyek falapokon 100-a . . . 1 frt 50 krtól feljebb.

Meghívók levél alakban 100-a . . . 3 frt.
Meghívók nyolczadrétű finom sima kartonon . . . 4 frt.
Meghívók nagy névjegyalakban erős kartonon boritékkal 100-a . . . 2 frt.
Meghívók, chromo-lythographiai, 50 drb, boritékkal együtt . . . 3 frttól feljebb.

Tánczrendek meghívókkal együtt, levélalakban 100-a 3 frt.
Tánczrendek, kettős nagy névjegyalakban, 100-a . . . 4 frt.

Tánczrendek, chromo-lythographiai állatcsoportok, virágok és tájképekkel, igen diszesek, 100-a 5 frttól feljebb.

Étlapok levélalakú színes vastag papíron 100-a . . . 3 frt.
Étlapok, kettős névjegy-alakban 100-a . . . 4 frt.
Étlapok nyolczadrétű kartonon 100-a . . . 5 frt.

Tárcza-naptár, kettős névjegyalakban chromo-lythographiai boritékkal . . . 30 kr.
Fali-naptár, chromo-lythographiai étkező csoportokkal, rococo-stylben . . . 80 kr.

Kész nyomtatványok lelkészek számára.

Házassági kivonatok, erős papíron koncza (50 drb) 60 kr.
Keresztelési " " " " 60 kr.
Halálórási " " " " 60 kr.

Ismételadónak megfelelő engedmény.

Kész nyomtatványok ügyvédek számára.

Ügyvédi meghatalmazás simított erős papíron, koncza (50 drb) . . . 50 kr.
Ugyanaz német nyelven, simított erős papíron, koncza (50 drb) . . . 50 kr.
Ugyanaz tót nyelven erős simított papíron, koncza 50 drb 50 kr.
Adós-levél, magyar, német és tót nyelven.

Ismételadónak megfelelő engedmény.

Nyomatványok kereskedők számára.

Levélfekők kereskedők, ügyvédek, gazdászok és magánosok számára nyolczadrétű fehér, színes vagy vonalzott erős sima papírosan 1000-re . . . 5 frttól feljebb.
Ugyanaz negyedréttben . . . 7 frttól feljebb.
Levélbortékok czim, czég vagy névvel ellátva erősebb szürke vagy sárga papíron 1000-re . . . 3 frttól feljebb.
Levélbortékok pénzküldeményekre, czim, czég vagy névvel ellátva, erős szürkés papíron 1000-re 3 frt 50 krtól feljebb.
Körlevelek, szállítólevelek, értesítvények, kisérvények, üzleti könyvek, vörös kék és fekete vonalzáttal, árjegyzékek, czinkographiai czimnyomattal rajz vagy fénykép után, tisztán és izlésen készítettnek.

Nagy papírraktár.

Mindennemű író-, levél-, diógyőri-, okmány-, rajzoló-, színes- és csomagoló papírok.

Mindenféle alakú, színű, magán-, kereskedelmi-, okmány-, pénz-, névjegy- és levélboritékok nagy választékban.

Jól berendezett könyvnyomda,

hol minden képzelhető nyomtatvány szabatos és izléses kiállításban a lehető legjutányosabb árakon eszközöltetik.
Hirdetések és előfizetések felvétele az „EPERJESI LAPOK“, Felső-Magyarország legelterjedtebb hetilapjára.
Kitünő betűanyag, czélszerű gépek és szakképzett munkásokkal (**tanoncok műintézetünkben nincsenek**) rendelkezvén, a papírgyárakkal pedig közvetlen összeköttetésben állván, a lehető legjutányosabb árak mellett szép munkákat készitünk; a legcsekélyebb megbízás ép oly műgonddal eszközöltetik, mint a legnagyobb vállalat; kérjük tehát a t. közönséget, minket becses megbízásaikkal minél gyakrabban szerencsételtetni.

Az eperjesi bankegylet könyvnyomdája

kiadó-hivatal és papírraktár, Eperjesen.